

Forskere fra Rigshospitalet finder genetisk forklaring på sen pubertet hos piger

En lille variation i et specifikt gen kan forklare, hvorfor nogle piger går i puberteten mere end 7 måneder senere end deres veninder. Det er første gang, at forskere har vist, at ændringer i et enkelt gen kan have så stor betydning for, hvornår en pige går i puberteten.

Undersøgelsen er lavet af forskere ved Rigshospitalets Afdeling for Vækst og Reproduktion, med læge Casper Hagen og professor Anders Juul i spidsen. Forskerne har undersøgt 964 københavnske skolepiger. Pigerne er blevet undersøgt for tegn på pubertet, og har desuden fået taget en blodprøve, der er blevet analyseret for særlige genetiske variationer.

Biologien bag

Det gen der er tale om, er involveret i, hvordan æggene modnes i pigens æggestokke. Professor Anders Juul forklarer om sammenhængen:

"Æggestokkene hos piger med en særlig genetisk variation er antageligt langsommere til at modnes, selvom de bliver stimuleret på samme måde, som hos andre piger. Derfor tager det længere tid for pigerne at danne det kvindelige kønshormon, der skal til, for at brysterne udvikles og puberteten går i gang."

Der er stor forskel på, hvor gammel en pige er, når hun går i pubertet. Man har længe vidst, at en del af aldersforskellen har en genetisk forklaring. Det er imidlertid første gang, at forskere har kunnet påvise, at et specifikt gen spiller så stor en rolle for pubertetsstart.

For tidlig eller for sen pubertet

For sen pubertet blandt piger er en forholdsvis sjælden tilstand. Det er langt mere almindeligt, at piger går for tidligt i pubertet.

"Årsagerne til tidlig og sen pubertet er vidt forskellige. Mens vi nu har fundet en genetisk årsag til i hvert fald nogle tilfælde af for sen pubertet, har vi ingen genetiske forklaringer på for tidlig pubertet. Samtidig får vi henvist flere og flere piger med tidlig pubertetsudvikling, hvilket er et tegn på, at livsstil og miljøfaktorer - ikke genetik - spiller ind her," udtaler Anders Juul.

Diagnosen for sen pubertet

Hvis en pige er mere end 13 år, når hendes pubertet starter, får hun diagnosen for sen pubertet, og kan blive behandlet med hormoner, så puberteten går i gang. I undersøgelsen indgik også en gruppe piger med denne diagnose. Resultaterne viste, at mens hver tiende af de 964 københavnske piger havde den givne genetiske variation, gjaldt det samme for mere end hver fjerde af pigerne med diagnosen for sen pubertet.

"Vi vil benytte den nye viden fremover, når vi undersøger piger, der henvises til os med sen pubertet," siger professor Anders Juul.

Sen pubertet er langt hyppigere for drenge end for piger. Næste skridt er derfor at undersøge, om det samme gen kan forklare sen pubertet blandt drenge.

Undersøgelsen blev udgivet i september 2014 i det internationalt anerkendte tidsskrift *Scientific Reports*. Forskergruppen bag arbejdet har modtaget den prestigefyldte europæiske Henning Andersen pris i Dublin for den mest betydningsfulde forskning inden for sit felt i 2014.